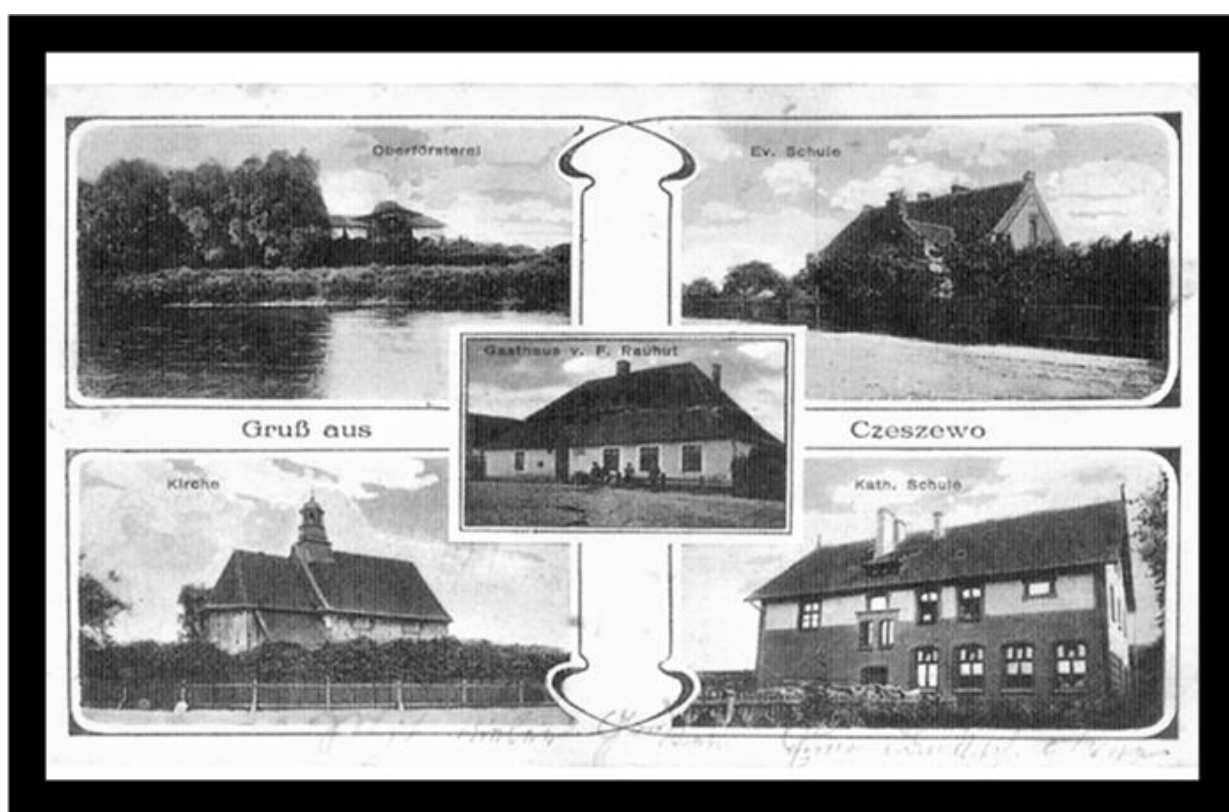

Szkoła w Czeszewie

Najstarsza wzmianka o istnieniu szkoły w Czeszewie pochodzi z 1695 roku. Istniała tu wówczas szkoła parafialna, świadczą o tym dokumenty z wizytacji kościelnej.

Pod koniec XIX wieku w Czeszewie mieszkało 730 mieszkańców. Wśród nich była liczna grupa osadników niemieckich. Przy ulicy Leśnej zwanej do dziś Kolonią znajdowała się ich szkoła. Dzieci wyznania katolickiego uczyły się w budynku przy ulicy Szkolnej.

Rysunek 1

Widokówka z 1914 roku przedstawiająca Czeszewo-nadleśnictwo, szkoła ewangelicka, oberża, kościół, szkoła katolicka.

Szkoła elementarna w Czeszewie należała do miłosławskiego obwodu szkolnego. Siedzibą powiatowego inspektora szkolnego była Września, a inspektora obwodowego Miłosław. Funkcję tę na początku XX wieku w Miłosławiu pełnili: Schulz i Gürnth. Szkoła realizowała nauczanie dzieci w wieku od 6 do 14 roku

życia. Nauka odbywała się na poziomie trzech stopni: pierwszego –najniższego (kl. VI i V) , średniego (kl. IV i III) i wyższego (kl. II i I). W dwóch ostatnich najwyższych klasach dzieci realizowały program odrębny przez dwa lata w każdej. Każdy nowy rok szkolny rozpoczynał się 1 kwietnia. W dobie germanizacji nadrzędnym celem pruskich władz były działania wymierzone przeciwko językowi polskiemu. Rozporządzenie z 15 X 1873 roku wydane przez naczelnego prezesa prowincji Günthera, pozostawiło język polski tylko na lekcjach religii i śpiewu kościelnego, a wraz rozpoczęciem nowego roku szkolnego 1901/1902 w klasie I i II postanowiono uczyć tych przedmiotów również w języku niemieckim. Dorośli starali się jednak umacniać polskość. W 1901 roku pruski inspektor Schulz donosił swym przełożonym, że czesze dzieciom rozdano śpiewniki pisane po polsku w liczbie 79 egzemplarzy. W latach 1906-1907 uczniowie szkoły w Czeszewie strajkowali przeciwko wprowadzeniu nauki religii w języku niemieckim. Kierownikiem szkoły był wówczas pan Stanisław Śniegocki. Pracował w szkole czeszejskiej z pewnością do 1924 roku. W zachowanych arkuszach ocen z tego okresu pojawiają się jeszcze trzy nazwiska nauczycieli: Torzewski, Wisemayer i Mikołajczykówna.

fotografia 2

Zdjęcie wykonane w 1931 roku.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku kierownikiem szkoły był Zygmunt Koszczyński. Lekcje odbywały się w dwóch budynkach. Dzieci z klasy pierwszej, drugiej i trzeciej wspólnie uczyły się w budynku przy ulicy Leśnej. Pozostałe dzieci uczęszczały do szkoły przy ulicy Szkolnej, gdzie zajęcia odbywały się w trzech salach lekcyjnych. Wyposażenie szkoły było bardzo skromne. W klasach były piece, a oświetlenie stanowiły lampy naftowe. Dzieci siedziały w drewnianych ławkach, na ich pulpitych, po środku znajdował się specjalny otwór na kałamarz. Uczono takich przedmiotów jak: język polski, matematyka, gimnastyka, historia, przyroda, geografia, rysunki, religia. Religii w tym czasie uczył ks. Feliks Błażejowski, który przybył na miejsce ks. Geltnera.

fotografia 3

Zdjęcie przedwojenne w środku pani Gertruda Gimbut

Nauczycielem gimnastyki był dojeżdżający z Miłosławia pan Melchior Korytowski. Młodsze dzieci uczyła pani Gertruda Gimbut. Jej mąż pochodził z

Litwy. Uczył w gimnazjum w Gdyni. W czasie wojny pani Gimbutowa została wywieziona przez Niemców do Generalnej Guberni. Włączyła się w działania ruchu oporu. Należała do Armii Krajowej. Znała dobrze angielski, więc dostała pracę w radiostacji nadawczej. Została rozstrzelana przez Niemców. Wcześniej spotkał taki sam los jej męża. Ich jedynym synem zaopiekowała się siostra pani Gimbutowej. Wokół szkoły znajdował się ogród, w którym pani Koszczyńska hodowała warzywa. Znajdowała się tam również pasieka. W latach 1926-1939 roku nauczyciele z Czeszewa należeli do Stowarzyszenia Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycieli i Szkół Powszechnych. (Zygmunt Koszczyński i Izabela Czajówna). Zebrania odbywały się w Miłosławiu i miały charakter konferencji metodycznych.

W czasie II wojny światowej szkołę zamknięto, w jej budynku Niemcy przetrzymywali zakładników, były to przeważnie kobiety i dzieci. W ten sposób terroryzowano mieszkańców, by podporządkowali się Niemcom.

Po II wojnie światowej od 1947 roku w szkole czeszewskiej istniało siedem klas. Prowadzono również kurs nauki początkowej dla dorosłych. Kierownikiem szkoły był pan Grzegorz Kołomak. Wraz z nim do Czeszewa przybyła jego żona Kazimiera, również nauczycielka, która zastąpiła w szkole panią Marię Nieczyporuk. W szkole pracowali także pani Aleksandra Walczak i pan Adam Winiarski, którego od grudnia 1951 roku zastąpił pan Antoni Sierszulski. Po przejściu na emeryturę pani Aleksandry Walczak i Antoniego Sierszulskiego w 1961 roku w Czeszewie rozpoczynają pracę państwo Halina i Kazimierz Biały. Do 1 września 1963 roku pracowała tu również pani Janina Konieczna. W 1964 roku do grona pedagogicznego należeli: Grzegorz Kołomak, Kazimiera Kołomak, Anna Kołomak, Halina Biały, Kazimierz Biały oraz dwóch nauczycieli emerytów Aleksandra Walczak i Antoni Sierszulski.

fotografia 4

Zdjęcie z kwietnia 1949 roku, klasa VI i VII. Pośrodku siedzą: pan G. Kołomak, pani A. Walczak i pan A. Winiarski

W roku następnym 1966/1967 zgodnie z reformą wprowadzono klasę VIII. Po skończeniu Studium Nauczycielskiego pracę w szkole rozpoczęła pani Janina Maciejak. Od września 1967 roku funkcję dyrektora szkoły sprawował pan Kazimierz Biały. W tym roku podjęła również pracę pani Maria Kasprowicz. W roku szkolnym 1969/1970 zajęcia lekcyjne prowadzili: Grzegorz Kołomak, Kazimiera Kołomak, Anna Kołomak, Halina Biały, Kazimierz Biały, Janina Marciniak, Maria Kasprowicz, Antoni Sierszulski. W 1971 roku na miejsce pani M. Kasprowicz przyszła pani Halina Dobraniecka. W 1972 roku państwo Kołomakowie przeszli na emeryturę. Przyjęto nowych nauczycieli: Krystynę Pietek, Halinę Zgolińską i Ryszarda Przybylskiego.

W roku szkolnym 1973/1974 nastąpiła reorganizacja szkoły. Obniżono stopień organizacyjny do czterech klas. Dzieci z klas V-VIII dowożone były autobusem do szkoły w Orzechowie. Szkoła stała się filią Gminnej Szkoły Zbiorczej w Miłosławiu. Funkcję kierownika punktu filialnego pełnił pan Kazimierz

Biały. Oprócz tego w tym roku pracowało dwóch nauczycieli ; Halina Biały i Małgorzata Kuźniak. W latach 1974-1977 w Czeszewie w szkole pracowali: K. Biały i H. Biały. Rok 1978/1979 był pierwszym rokiem dziesięcioletniej szkoły ogólnokształcącej. Oprócz wymienionych poprzednio nauczycieli w szkole uczyła Teresa Dutkowska. W 1983 punkty filialne znów stały się samodzielnymi szkołami. Dyrektorem szkoły w Czeszewie został pan K. Biały razem z nim pracowała jego żona i pani Ewa Matuszewska. W 1984 w szkole pracowali państwo Biały oraz pracę rozpoczęła pani Lilianna Kubiak. W 1991 roku dyrektorem szkoły został pan Piotr Grembowski, który sprawował tę funkcję do 1994 roku. Wówczas stanowisko to przejęła pani Dorota Schejn-obecny dyrektor szkoły. Dnia 23 X 1991 r. wydano decyzję o rozbudowie placówki. Do starego budynku dodano nowy z dziewięcioma salami lekcyjnymi. Oddano go do użytku z dniem 1 IX 1996 roku. W Czeszewie znów zaczęła funkcjonować ośmioklasowa szkoła. Obecnie w wyniku kolejnej reorganizacji, która miała miejsce w roku szkolnym 1999/2000 w szkole znajdują się klasy do 0 do VI. Do jej obwodu należą teraz miejscowości: Czeszewo, Szczodrzejewo, Mikuszewo, Chlebowo, Nowa Wieś Podgórna, Orzechowo oraz leśnictwa: Sarnice, Warta i Splawie. Od 1 IX 2001 roku szkoła wzbogaciła się o nową salę gimnastyczną.

Czwartego listopada 2006 roku odbyła się uroczystość nadania Szkole Podstawowej w Czeszewie imienia **Jana Bogumiła Sokołowskiego** oraz wręczenie sztandaru .

Aldona Wawrzyniak